

Northern California News:

By: **Edmund Lewandowski**, www.PoloniaSF.org
PoloniaSFO@yahoo.com

Sep 15, Sat, Sacramento Area 12 noon - 8 p.m., 18th Annual Polish Festival Polish American Community Hall

327 Main Street, Roseville, CA 95678 The Polish community will gather at the Polish American Club of Greater Sacramento to celebrate their culture. There will be Polish music, dancing, and samples of Polish food and beer. There will also be carnival games and crafts for children, and raffle with many chances to win. Local Polish Folk Dance Ensemble will perform Polish suites. Admission: Free For more information call 1-916-782-7171 or 1-916-725-8704 or visit web page at www.polish-club.org <http://www.polish-club.org/18thfestivalflyer.htm>

16, Sun, Concord 10:00 a.m. - Fall Polish Picnic at the Cowell Park. The festivities start with the outdoor mass in Polish and continue with home-made Polish food feast, recreation activities, games and fun for children. East Bay Polish American Association, 1-925-229-9197 Location: Concord Community Park 1-925-671-3270

Address: 3631 Cowell Rd., Concord, CA 94518 Bus Route: 124, 129

22, Sat, San Francisco 5:30 p.m. - POLONEZ Grand Gala Celebration More information to come at www.PoloniaSF.org

23, Sunday, San Jose 11:00 a.m. to 5:00 p.m. Polish Festival - Local folk dancers will perform 3 times for the annual San Jose Polish Festival: 1:30, 2:30 & 3:15 p.m. The Festival also features homemade Polish food & booths with Polish souvenirs. 10250 Clayton Road (south of Story Rd.) <http://saintalbert.us/festival.html>

30, Sun, Paso Robles Noon - 9 p.m. - PADEREWSKI FESTIVAL IS BACK ! ! ! ! Historic Paso Robles Inn Ballroom Free Noon Paderewski Piano Competition Recital & Exhibit, No Host Bar and Appetizers in the garden

4 - 6 p.m. - GALA CONCERT \$25 Paderewski ~ Stojowski ~ Chopin Krzysztof Meyer's Piano Sonata No. 1. Op.5 - Composer Krzysztof Meyer Tickets: www.PaderewskiReprise.com Paso Robles Chamber of Commerce 1-805-238-0506

Oct 5, Fri, San Jose 7:30 p.m. HOLY MASS FOR THE INTENTION OF HEALING (in Polish). God, who is fully present in the Eucharist, wants to heal a person from his afflictions - both of his body and of his soul. All are invited. St. Brother Albert Church, San Jose, 10250 Clayton Road More information: http://www.saintalbert.us/index_e.html or 1-408-251-8490

7, Sun, San Francisco 10 a.m. - 5 p.m. - POLISH FESTIVAL IN GOLDEN GATE PARK FREE ADMISSION - County Fair Building, Lincoln Way at 9th Ave. - Folk Dance Performances, Arts and Crafts, Books, CDs, Videos. Delicious and authentic Polish food. Beer imported from Poland. Many other attractions! Event organized by Polish American Congress, Northern California Division 1-650-306-2382

#####

Geneza Towarzystwa Łączności z Polonią Zagraniczną „Polonia”

Sławomir Cenckiewicz

Druk artykułu za zgodą autora na publikację przez www.PoloniaSF.org

Towarzystwo Łączności z Polonią Zagraniczną „Polonia” powstało 18 października 1955 r. Wydaje się, iż w latach 1955–1990 odegrało ono kluczową rolę w polityce PRL wobec skupisk polonijnych i emigracyjnych na Zachodzie. W świetle powyższego budzi zdziwienie fakt, że do tej pory znaczeniem Towarzystwa „Polonia” w polityce PRL nie zainteresowało się szersze grono historyków. Być może powodem takiego stanu rzeczy jest rozproszenie dokumentacji wewnętrznej Towarzystwa2 i znikomy dostęp do archiwaliów służb specjalnych PRL. Wyjątek stanowi opublikowany przed laty na łamach „Przeglądu Polonijnego” artykuł Jana Lencznarowicza Rola Towarzystwa „Polonia” w polityce PRL wobec Polonii w krajach zachodnich3. Autor wykorzystał zarówno archiwalia samego Towarzystwa „Polonia”, jak i materiały pochodzące ze zbiorów Urzędu Ochrony Państwa.

Załączony do tego opracowania Protokół z zebrania Komitetu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego z 17 maja 1955 r. także pochodzi z archiwum Urzędu Ochrony Państwa4 i dotyczy strategii działania organów bezpieczeństwa w stosunku do skupisk polonijnych na Zachodzie, w szczególności zaś w środowisku Polonii Amerykańskiej. Można zapytać, dlaczego władze bezpieczeństwa publicznego przywiązywały tak dużą wagę akurat do Polonii Amerykańskiej. Wynikało to prawdopodobnie z kilku powodów. Przede wszystkim władze PRL wyciągnęły wnioski z okresu 1945–1955, kiedy to potępiły bez wyjątku wszystkich Polaków pozostających poza granicami Polski. W tej

sytuacji nastąpiła integracja starej Polonii z polityczną emigracją wojenną, stojącą na gruncie legalizmu u boku władz Rzeczypospolitej na uchodźstwie. Do takiego sojuszu doszło na terenie Stanów Zjednoczonych, gdzie jeszcze podczas drugiej wojny światowej z inicjatywy „starej” Polonii i pilsudczykowskiej emigracji powstał Komitet Narodowy Amerykanów Polskiego Pochodzenia. Podobnie było i w pierwszych latach powojennych, kiedy kierowany przez Karola Rozmarka Kongres Polonii Amerykańskiej ściśle współpracował z emigracją wojenną. Zbliżenie „Polonusów” z „legalistami” zaowocowało wspólnym frontem przeciwko Polsce Ludowej, co wyraźnie zaniepokoiło komunistów.

1. Do 1959 r. oficjalna nazwa brzmiała: Towarzystwo Łączności z Wychodźstwem „Polonia”.

2 Część dokumentacji (korespondencja) po Towarzystwie „Polonia” trafiła do zbiorów Archiwum Akt Nowych w Warszawie. Większą część archiwum Towarzystwa przejął Dom Polonii w Pultsku.

3 J. Lencznarowicz, Rola Towarzystwa „Polonia” w polityce PRL wobec Polonii w krajach zachodnich, „Przegląd Polonijny” 1996, z. 1, s. 43–60.

4 Dokument ten na początku lat dziewięćdziesiątych odnalazł w archiwach UOP prof. Andrzej Paczkowski. Kopię dokumentu udostępnił nam dr Jan Lencznarowicz z Instytutu Polonijnego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Niestety nie udało się nam ustalić zespołu (ani sygnatury dokumentu), w którym protokół ten jest przechowywany w archiwum UOP.

(Ciąg dalszy w następnym wydaniu „News of Polonia”. Całość artykułu jest dostępna na internecie pod adresem Polonii San Francisco - www.PoloniaSF.org) □

Polish American Congress

NORTHERN CALIFORNIA DIVISION

770 Marshall Street
 Redwood City, CA 94063

Phone 1-650-306-2382 Fax 1-650-306-2381

Non-profit, volunteer run, since 1944

Wrzesień, 2007

1. Sprawy organizacyjne.

Z wdzięcznością podajemy, że Pani Zofia Shickier, Skarbnik poprzedniego zarządu, zgłosiła – pod koniec sierpnia - gotowość przekazania nam książek kasowych i sprawozdań finansowych z dwu-letniej działalności (właściwie chodzi tu o przeszło trzy lata, bo zarząd Zukowski - Głodek rozpoczął urzędowanie w lipcu 2004). Równocześnie Pani Shickier podała, że poprzedni Sekretarz Wydziału Pan Sebastian Żurek jest również gotów przekazać nam akta sekretariatu. Jesteśmy wdzięczni za te wiadomości i postaramy się jak najszybciej uzgodnić datę i miejsce spotkania grupy zdawczo-odbiorczej dla przejęcia tych dokumentów.

Niestety, ze strony byłego Prezesa i Wiceprezesa cisza więc nie wiemy, kiedy będzie zwrócona aparatura dźwiękowa, książki, taśmy i filmy na sprzedaż, sprawozdania z działalności, archiwa, etc., tj. pozostały majątek plus kontakty do prasy, urzędników lokalnych i stanowych – wogóle wszystko, co w normalnej, demokratycznie prowadzonej organizacji zarząd ustępujący przekazuje nowemu dla zachowania ciągłości pracy i zgodnie z przepisami statutu, praw stanowych, którym podlegamy i wymogami zwykłej przyzwoitości. A może to milczenie jest objawem przenoszenia do Ameryki sowieckiego wirusa przez wychowanków narzuconego niegdyś Polsce systemu? Czy możemy tolerować, żeby wybrani kierownicy społecznych or-ganizacji byli kacykami, którzy czerpią z tego zyski materialne? Jest to model wręcz zabójczy dla każdej organizacji społecznej, która istnieje i działa w ustroju demokratycznym.

2. Imprezy

a. Wykupiliśmy stoisko KPA na festiwalu Polskiej Parafii Misyjnej im. Brata Alberta w San Jose, który odbędzie się dnia 23 września, br. od 11 rano do 5 popoł. Zapraszamy wszystkich do odwiedzenia naszego stoiska.

b. Mamy także kontrakt na jedno-dniowy, tradycyjny Festiwal KPA dnia 7 października od 10 rano, do 5 popoł., na terenie parku Golden Gate przy Lincoln Ave. i 9 St., w budynku powiatu San Francisco (County Fair Buiding). W programie, jak co roku - smaczna, polska kuchnia, występy Łowiczan i do nabycia: książki, biżuteria oraz inne wyroby artystyczne i bilety na loterię. Dodatkowe szczegóły w następnym biuletynie.

Przyjmujemy również z wdzięcznością wszelkie dary, np. książki do sprzedania. Można je składać w biurach Polamu.

Prosimy już teraz zapisać sobie powyższe daty i zachęcać swych Przyjaciół i znajomych do odwiedzenia tych imprez.

3. Kwartalne zebranie Członków

Wrzesień zamyka pierwszy kwartał naszej działalności, więc zgodnie ze statutem w październiku odbędzie się zebranie członków KPA. Narazie nie dostaliśmy z Domu Polskiego w San Francisco odpowiedzi, kiedy będzie wolna sala więc szczegóły podamy w następnym Biuletynie. Ogłaszamy zebranie w miarę wcześniej, aby dać czas wszystkim zainteresowanym na przemyślenie podstawowego pytania: co Kongres powinien rbić, aby każdy niezależny obserwator mógł obiektywnie stwierdzić, że jest to organizacja pożyteczna i potrzebna na naszym terenie. Wynika stąd, że organizowanie imprez dochodowych czy nawet wywieszenie raz lub dwa razy do roku flagi na ratuszu w San Jose, czy w innym mieście nie mogą wyczerpywać zadań, jakie nadają sens istnienia i spełniają wymogi statutu KPA: „...wspierać wysiłki rządu w zdobyciu i utrzymaniu pokoju, zwalczać infiltrację komunizmu i innych wyrotowych ideologii, inicjować i jednoczyć prace dla podniesienia wykształcenia, pozycji i dobrobytu Polaków i ich organizacji w USA, dbać o wizerunek Polski i Polaków w opinii publicznej oraz zwalczać fałszywe i przesady na nasz temat...” (skróty tłumaczone z angielskiego w wyjątkach).

Oczywiście, nie jesteśmy w stanie podejmować wszystkie z wymienionych zadań jednocześnie, musimy więc wybrać jeden, lub więcej z owych celów, bo to także zależy od zain-teresowań i talentów ochotników, którzy zechcą się zająć danym zagadnieniem.

Dla przykładu, nie sądzę, żeby już teraz należało zaczynać np. od promowania jakie-goś kandydata na lokalny urząd, choć byłoby to bardzo porządane i jest wśród celów KPA. Ale patrząc realistycznie, nie mamy w północnej Kalifornii dostatecznej ilości osób polskiego pochodzenia, więc nawet gdybyśmy mieli odpowiedniego kandydata, nie ma szans na stworzenie dostatecznego zaplecza finansowego, ani odpowiednio dużego bloku głosów. Polacy nie są zbyt przyjaźnie nastawieni do polityki, bo przez ostatnich 60 lat była to dziedzina zamknięta dla zwykłych obywateli: nie mieli w niej nic do powiedzenia, chyba, że chcieli wstąpić do partii i stać się sługusami pupilków Kremła. Ale i to nie było dobrą szkołą bo ci ludzie zarażeni stalinizmem, nie nadają się do życia w demokracji i są dziś mniej-lub-więcej bezwolnymi nosicielami tej zarazy.

Jeśli przyjrzymy się uważnie lokalnej Polonii, to musi uderzać fakt jej stosunkowo dobrego stanu organizacyjnego; np. 45 lat temu nie było polskiego kościoła, a polską Mszę św. mieliśmy raz w miesiącu – dziś mamy tu 7 ośrodków duszpasterskich o statusie polskich parafii. Nie było szkół polskich, dziś są przy każdej parafii, choć najstarszą, najlepiej zorganizowaną i największą jest szkoła im. Jana Pawła II przy ośrodku w Martinez. Z tej to szkoły właśnie zrodziło się harcerstwo (chyba obecnie najbardziej prężny ze wszystkich ośrodków polskiej diaspory), a także 3 grupy tańców ludowych, którym rej wodzą Łowiczanie. Zamiast jednego Domu Polskiego w San Francisco, Polonia ma obecnie trzy takie posiadłości (także w Martinez i Roseville k. Sacramento). Wreszcie wypada wspomnieć o nowej formie społecznej pracy: polskiej kasie oszczędnościowo-pożyczkowej, Polam Federal Credit Union, która wyrosła na instytucję o przeszło \$53,000,000 w aktywach, zaczynając w r. 1974 od zera.

Na tym tle, zadania Kongresu są bardziej skomplikowane – wychodzą poza proste ramy pilnowania patriotycznych rocznic i starań np. o kapłana, aby zaspokoić potrzeby ducho-we środowiska, choć tych spraw także należy pilnować.

Można wstępnie wspomnieć choćby o takich problemach, jak szkalowanie Polski, czy tylko niedostateczną znajomość historii fałszowanej od wieków przez najrozmaitsze środowiska, począwszy od państw rozbiorowych, a skończywszy na aparatach propagandowych Niemiec, sowieckiej Rosji i innych kraj zainteresowanych umniejszaniem roli Polski i Polaków w przyszłych układach politycznych. Trzeba te fałszywe cierpliwie i konsekwentnie prostować.

Weszliśmy w okres kampanii przedwyborczych na prezydenta, członków parlamentu i wielu pozycji w lokalnych samorządach Ameryki. Mniejszość polska powinna wypracować ja-kieś dezyderaty dotyczące nie tylko spraw polskich ale także zagadnień przed którymi stoi całe społeczeństwo, jak: wojna w Iraku, terroryści, nielegalni imigranci, szkolnictwo i wychowanie młodzieży, etc. Udział w tej debacie da nam pewien rozgłos i może skłoni młodych do zajęcia się zawodowo polityką, co otworzyłoby Polonii nowe perspektywy.

Podobnie, Polska stoi przed wyborami i wiele jest problemów, których rozwiązanie mogą ułatwić studia i dyskusje w różnych ośrodkach polonijnych. Czy nie należałoby wybrać ja-kieś zagadnienia do rozpracowania na naszym terenie?

Zdzisław Zakrzewski

**Distribution of the News of Polonia
 In Northern California is through the generosity of
 The American Polish Citizens Club**